

Encyklopedie vodních ploch

Čech, Moravy
a Slezska

Stanislav Štefáček

*Hamerský rybník, kdysi vyhledávané lázeňské letovisko u obce Hamr na jezeře,
na dobové pohlednici*

Encyklopedie vodních ploch Čech, Moravy a Slezska

Stanislav Štefáček

Nakladatelství Libri
Praha 2010

POVODÍ VLTAVY

Vychází s laskavou podporou Povodí Vltavy, státní podnik,
a firmy Metrostav, a. s.

© Stanislav Štefáček, 2010

Illustrations © Magda Andresová, Tomáš Holub a archiv Libri, 2010

© Libri, 2010

ISBN 978-80-7277-440-1

Obsah

Úvodem	7
Země tisíců rybníků	9
Seznam zkratk	13
Encyklopedie vodních ploch	15
Slovníček odborných termínů	347
Doporučená literatura a internetové odkazy	349
Rejstřík dalších vodních ploch	351

Úvodem

Vážený čtenáři, tato encyklopedická publikace rozhodně není běžná četba. Vymyká se totiž běžnému postupu přečíst knihu od začátku do konce – a s napětím čekat, jak to vlastně dopadne. Zde je naproti tomu od počátku vše jasné: k souvislému čtení budete mít vždy pouze to, o co sami projevíte laskavý zájem. V tom případě si přečtete vše o rybníku, jezeru či údolní nádrži, které hodláte navštívit anebo vás z nejrůznějších důvodů (velikost plochy, délka nádrže, možnost rybaření anebo kempování atd.) zajímá. Naprostá většina z nich je obsažena v této knize *Encyklopedie vodních ploch Čech, Moravy a Slezska*.

Jelikož nešlo do jednoho svazku, a navíc jedním autorem zadokumentovat a popsat úplně všechny vodní plochy, po dohodě s nakladatelstvím došlo k určitému výběru, který byl dán především velikostí plochy. Přitom některé další vodní plochy jsou uváděny jen proto, že sousedí s těmi „vybranými“ anebo vzhledem k tomu, že okolí i místní zajímavosti jsou stejné jako u těch popisovaných. I tak encyklopedie popisuje bezmála 1 500 míst (!) se zadržovanou vodou – od Malého Mechového jezírka (0,1 ha) až k údolní nádrži Lipno (4 870 ha), ale v naprosté většině jen ty, které mají plochu od 7 ha výše. A teprve jejich posláním – zejména jde-li o turisticky zajímavé lokality – či způsob a stáří jejich výstavby pak určuje případně detailnější popis.

Snaha byla, aby každé heslo v publikaci obsahovalo následující údaje: název vodní plochy (včetně alternativních jmen, uvedených též jako odkaz v rejstříku), zatopenou plochu či objem nádrže (v hektarech nebo v m³), její co nejpřesnější lokalizaci, tvar, druh plochy (průtočná, neprůtočná, výtoková) a její polohu vzhledem k vodnímu toku (zda leží na pravém či levém přítoku nebo v povodí). Dále se uvádí její možné využití: rybochovná, rekreační, sloužící k odběru vody pro průmysl či zemědělství, vodárenská, kombinovaná apod. V některých případech bylo obtížné zjistit účel vodní plochy, ale prakticky v každém rybníku je možné se vykoupat a snad v každé vodě (kromě vyložené závadné či kamencového jezera) je alespoň malá mřenka. U přehrad uvádíme i charakteristiku hráze a vodní plochy (výška a délka hráze, objem, délka vzdutí, využití nádrže, možnosti koupání...), u starších rybníků, pokud jsme to zjistili, alespoň století jejich vzniku. Nejméně jsou v ČR zastoupena jezera ledovcového původu. A proto ani nejsou takto jiné vodní plochy nazývány, ovšem existují výjimky, za všechny například Máchovo jezero!

Kromě popisu vodních ploch jsme nemohli opomenout ani zajímavosti v jejich blízkém okolí, ať už se jedná o přírodní krásy, kulturní pamětihodnosti či jiné pozoruhodné objekty. Předpokladem je, že zájemce o turistiku, rekreaci, rybolov, koupání, plachtění či windsurfing se bude chtít rozhlédnout také po okolí, ať už pojedete autem, veřejnou dopravou, na kole či půjde pěšky. Nejbližší zajímavá místa jmenovitě uvádíme v rubrice **Okolí**: a nejčastěji jde o názvy vrchů, lesních ploch, přírodních zajímavostí i rezervací, kempů aj. Za

nimi po středníku následují sousedící vodní plochy, pokud tu ovšem jsou, tedy malé či větší rybníky, nádrže, jezera, štěrkooviště, odstavená říční ramena. Mají-li tyto plochy vlastní heslo, odkazuje na ně šipka před názvem. V ostatních případech se jedná nejčastěji o malé vodní plochy (pod 7 ha), které jsou též umístěny v rejstříku. Pak následují **Lokality**: s popisem kulturních památek a jiných zajímavostí v nedalekém městě či obci (v závorce za názvem lokality je počet obyvatel po roce 2000), stručným popisem zajímavé architektury, případně i výzdoby a inventáře na zámku či hradu apod. U kostelů nebo kaplí je z valné většiny napsáno, komu jsou zasvěceny, a není-li uvedeno jinak, jde o římskokatolické kostely. Následuje-li za popisem lokality středník, je věnována pozornost ještě blízkému okolí této lokality. U většího počtu ploch, které se nacházejí blízko sebe, mohou být lokality totožné, v tom případě je použit odkaz na jiné heslo, ve kterém je tato lokalita s jejími památkami již popsána (např. v blízkosti ÚN Bezdrev se nachází mj. Bezdrývka nebo Munický rybník, které mají vlastní heslo; u Bezdrevu se dozvíte více o Hluboké nad Vltavou, na kterou se u těch dalších rybníků už jen poukazuje – Hluboká nad Vltavou viz Bezdrev).

Řazení jednotlivých hesel v encyklopedii, jakož i v doplňujícím rejstříku dalších vodních ploch, je striktně abecední. Mají-li vodní plochy zachycené encyklopedií v samostatných heslech stejný název (například Nový rybník), rozlišujeme je mezi sebou indexem (Nový rybník¹⁻²⁰), a to postupně s jejich vzrůstající výměrou v ha. V rejstříku jsou v menší míře též uvedeny alternativní názvy ploch s příslušným odkazem na stránku „svého“ hesla; tyto varianty se liší od vžitých názvů, které vznikaly k přihlídnutím k době i krajovým či nářečním zvyklostem. Proto se může zdát, že je způsob psaní prvních písmen u vodních ploch nejednotný. Tyto názvy opatruje Návoslovná komise Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního a mnohé jsou již dávno součástí *Zeměpisného lexikonu ČSR* (1984), jehož jsme se přidržovali. U ostatních názvů byla aplikována obdobná pravidla tvoření zeměpisných názvů s vodní tematikou. Ale přesto se stává, že v internetových vyhledávacích, zejména u víceslovných názvů, najdete velká či malá písmena určitého rybníku odlišně. Rejstřík se ale hlavně věnuje ostatním vodním plochám, na které v encyklopedii již nezbylo místo v podobě vlastního, samostatného hesla. Čísla stránek za takovou lokalitou pak odkazují na místa, kde je o nich zmínka, což umožňuje jejich základní lokalizaci.

Součástí encyklopedie je také malý slovníček použitých odborných termínů týkajících se hydrologie, jakož i seznam zkratk a doporučené literatury, která zájemcům nabídne podrobnější informace zejména k památkám.

Autor i redakce si jsou velmi vědomi toho, že v tomto poměrně malém rozsahu není samozřejmě ani možné k zařazeným heslům poskytnout vyčerpávající informace, ale jen ty opravdu základní. Přesto věříme, že cíl, který si knížka vytkla, by se mohl naplnit. A to, aby si čtenář i na tomto poměrně stručném výčtu uvědomil, kolika vodními plochami oplýváme a jak jsou početné i rozmanité krásy naší vlasti, ať již v bohatství naší přírody, množství památek nejrůznějšího druhu, ale i potenciálu lidí, kteří tu žili a žijí, a to v celé jejich šíři a velikosti...

Autor

Země tisíců rybníků...

Zadáte-li si do internetového vyhledavače „Zemi tisíce jezer“, vypadne jen na Seznamu více než 250 000 odkazů (nehledě na cizojazyčné mutace). Samozřejmě se tím míní Finsko a není divu, vždyť je tam příroda obdařila asi 10 000 jezery. A to nás rozhodně ne. Jistě není třeba podceňovat naše jezera, byť se už Bohuslav Balbín skepticky vyjádřil, že „vlastních jezer a tůň mají Čechy poskrovnu, že si ... pro malý počet a bezvýznamnost ani nezaslужují zvláštní výčet“.

Zkusil jsem na internetu totéž se „Zemí tisíců rybníků“, neobjevili se odkaz na Českou republiku. A objevil se, ale jeden jediný, a to na stránce nazvané příznačně Brouzdaliště... A přitom u nás najdeme tolik rybníků, že by si Česko takovou poetickou přezdívku opravdu zasloužilo. Navíc nevznikly jako dar od Pána Boha (pardon od Matky Přírody), ale usilovnou prací tisíců lidí a desítek generací. Než se mi dostal do rukou rukopis Stanislava Štefáčka, ani jsem netušil, kolik těch rybníků vlastně máme. A protože by se opravdu všechny naše vodní plochy do jedné knihy ani nevešly, museli jsme si stanovit jako kritérium (až na výjimky), že zahrneme jen ty větší nad 7 ha, a navíc ještě omezíme ilustrační doprovod a raději zařadíme podrobný rejstřík s dalšími plochami, které kniha mapuje, byť ne v samostatných heslech. I díky tomu tak nevím dodnes, kolik vodních ploch u nás vlastně je – a obávám se, že to neví vůbec nikdo (zejména, půjde-li o různé vesnické rybníčky a přečetné požární nádrže) – ale zároveň soudím, že jejich počet asi není to nejdůležitější.

Libri se od počátku své existence snaží zachytit naše dědictví a k tomu rybníky a vodní nádrže jako dílo lidských rukou, ale i nemohá jezera jako dílo přírody bezesporu patří. A tak se po knize o lázních a léčivých pramenech, mostech, soutocích našich řek, ale i čtyřdílných *Technických památkách* (ty vedle jiných vodních děl zachycují jak přehrady, vzniklé před rokem 1945, tak mnoho velkých rybníků a dovolím si je doporučit zejména milovníkům technických dat), dostalo samostatné knihy i našim vodním plochám.

Klobouk dolů před autorem, který sice není žádný nováček a napsal už několik knih věnovaných rybářským průvodcům po tekoucích vodách i vodních plochách a také encyklopedii našich vodních toků, že se pustil do tak náročného díla, v němž zúročil svůj celoživotní zájem. Tím spíše, že někdy jsou k dispozici údaje značně rozdílné, kusé, anebo žádné..., kolísají jak samotné názvy (to jsme se snažili vyřešit připojeným rejstříkem), tak i způsob použití velkých a malých písmen... Přes snahu autora i redakce se jistě ani nám nepodařilo uvést vždy správné údaje, což ale můžete Vy, laskaví čtenáři, napravit, když nám napíšete a na případná nedopatření upozorníte.

Navíc Štefáčkova kniha není zaměřena jen na popis vodní plochy a jejího využití včetně rekreačního, ale všimá si vždy také nejbližšího okolí, přírodních i kulturních památek, a to nejen těch proslulých, ale i všech menších vesniček a obcí či měst, kostelíků, kaplí, zřícenin, přírodních zajímavostí, skal, vyhlídek, prostě přináší zájemcům o turistiku a naši minulost

základní informace, co lze v okolí vyhledat a spatřit. Vědomě se tak vrací k bohužel už dlouho zapomínanému odkazu našich předků, kteří s citem tvořili to, čemu se říká kulturní krajina, kdy i užitková díla, kterými rybníky – a těch je v knize samozřejmě naprostá převaha – nesporně byly, s rozmyslem zasazovali do krajiny.

Většina z nás má samozřejmě povědomí o rožmberské či pernštejnské rybníční soustavě, jejichž vrchol se datuje už do 16. století, kdy ryby tvořily i významný vývozní artikl. Jména jako Štěpánek Netolický či Jakub Krčín z Jelčan dodnes neztratila svou proslulost. Ovšem na mnohé a mnohé další se už pozapomnělo, stejně jako na fakt, že rybníky byly zakládány už mnohem dříve a také na celé řadě dalších míst, doslova téměř všude. V nedávné minulosti se jaksi neslušelo připomínat, že k nám znalosti o jejich budování i chovu ryb přinášely zpočátku církevní řády počínaje benediktiny, přes cisterciáky a premonstráty. Vždyť ryba byla pro křesťany především postní jídlo, a bytí Kosmas vkládal do úst praotci Čechovi slova, že jsou u nás „vody hojné a nad obyčej rybnaté“, záhy to už nestačilo. Ostatně o úloze církve při zakládání rybníků vypovídají i jména mnohých z nich: Farář, Velký i Malý farský, Mnich, Mnišský, Nadmnišský, Jeptiška, Křtěný, Jezuitský, Kartouzský, Křižovník, Emauzský, Kostelní i Podkostelní, Cirkvičný, Konvent, Opatský i Opatovský, Převorovský, Klášterský, Kněžský, Děkanský, Prelátský, Biskupský, a dokonce i Papež, ale najde se i pár Kacífů a též Poloboží, Zbožňov a Nebeský. Není jistě náhodou, že naše nejvýznamnější dílo o rybníkářství a chovu ryb ze 30. let 16. století *O rybnících a rybách, které v nich žijí* (většinou zkráceně *O rybnících*), které získalo ohlas v celé Evropě, pochází z pera nejprve biskupského sekretáře a poté biskupa olomouckého Jana Doubravia, jemuž se přičítá i vybudování Záhlinické soustavy rybníků. Ve svém spise vycházel z poznámek svého předchůdce na biskupském stolci, ale i z vlastního pozorování a studia. Napsal ho jako humanista v jazyce vzdělanců, latině, a brzy se dočkal jak řady knižních vydání, tak i překladu do angličtiny či polštiny, jen do češtiny až ve 20. století.

Byla to ale právě jména, která mě v této encyklopedii hned při prvním čtení velice zaujala. Kdo další patřil zejména ve starších dobách k zakladatelům rybníků, vypovídají jejich jména jako Panský, mnoho Zámeckých či Podzámeckých, ale i Kastelský, ojediněle Hradecký či Hradní, Hrádeček, Hradiště a také Tvrzský či Strážov, panovníkům (čili královské komoře) patřily Komorní, najdeme Panský i Panin, Dvorní, Podedvorní, Dvorský i Zádorský, Kněžic(ký), Knižecí, Král, Králův, Královský i Králomožný. Z dalších „hodností“ od nejnižších po ty nejvyšší je možno připomenout mj. Pěšák (což je pojem rybníční, ne vojenský), Soldát, Strážník (Malý i Velký), Služebník a Služebný, Hospodář (Mladý i Starý), Důchodenský, Komorník, Panoš, Dvořák, Rytíř, Rytířský, Hejtmánek, Starosta, Fojtovský, Šafář, Regent, Šlechtic, Šlechtů, Purkrabí, Kancléřský.

Samostatnou kapitolu by si zasloužilo, jak se vodní plochy zapsaly do písní i literatury. Kdo by neznal *Už se ten Tálínskej rybník nahání...*, nevzpomněl na Máchu, jehož jezero je ale rybník! (Balbín k tomu uvádí, že ho dal „pod hradem Bezděz Léta Páně 1366 velkým úsilím vybudovat a naplnit čerstvou vodou sám vznešený císař Karel IV..., který neváhal přispět k dílu svýma urozenýma rukama“), starší ročníky vědí ještě ze školních lavic, že rybník Hejtmán posloužil jako múza Františku Hrubínovi, zatímco jeho vrstevník Vilém

Závada jako nutnou úliťbu budovatelskému režimu opěvoval Vodní přehradu. Kolika legendami (až po tu vytvořenou StB) bylo opředeno Čertovo či Černé jezero...

Je třeba připomenout, že rybníky, byť od toho mají jméno, zdaleka nesloužily jen k chovu ryb. Mnohé měly i další funkce, z nichž jedna byla i ochrana před záplavami, vzpomeňme s vděkem alespoň na Rožmberk, který docela nedávno zachránil Prahu před mnohem větší katastrofou, než ji o povodních postihla... Další zase poskytovaly vodní energii i samu vodu, a to nejen pro mlýny (Mlýnský, Mlýnek, Mlynářův, Mlynářka i německy Mollerovský), ale také pro hamry, stoupy, valchy, pivovary a další provozy (Hamr, Hamerský, Dolní a Horní Hamerníků, Buchamer, Hutní i Huřský, Starohuřský, Vysokopecký, Štruský, Kovářský či Kovářovský, Ruda, Rudský, ale také Valcha, Stoupa, Šlejferna, Jahelník, Kroupovský, Pilský, Dehtář, Mydlovarský, Pivovarský).

U jmen samozřejmě narazíme i na taková, která „čekáme“ a jsou spojená s faunou a flórou: Rosnička, Žabí, Žabinec, Žabakor, Žabov, Žabrkoč, Ráček, Rakovec, Mušlov, ale také Hadí. Hodně jmen pochází od ptáků: od obecného Ptáček, přes chovné Kachní, Kachník, Kačenec, Kačer, Kačák, Husí, Husičkáf, z dalších je i v našem neúplném výběru zastoupen Bažantí i Bažantula, Brabčák, Bukač, Čápský (i Horčápský a Výčápský), Datlík, Holub, Holoubkův, Chocholouš, Káňov, Kukačka, Labuť, Labuť i Labutinka, Jestřabice, Pávek, Racek, Tetřeví, Slavíček, Sojkův, Soví, Stehlík, Sýkora, Sýkorák i Sýkorník, Špačkov, Vrabec, Výrovský i Výrovce. A to je také jedno z dalších „poslání“ vodních ploch – hnízdiště – ať už dočasné, nebo trvalé – především vodního ptactva.

Méně je kupodivu zastoupen ve jménech hmyz, byť některý v létě turistům dokáže pobyt u rybníka pěkně znepríjemnit: Komárovský, Vosí, Zlatohlav, Muší křídlo, Roháč, najde se i Šváb, zatímco Rus k nám tehdy, zaplať Pán Bůh, ještě nedorazil...

Z dalších zvířat je to dnes už téměř neznámý bobr (Bobrov, Bobří, a to Malý i Velký), dále Ježkovský, Veverský, Zaječí, Králík, Liščí, Vlkovský, Vlček, z domácích Beránkův, Beranovec, Kozí, Kozlovský, Vepřovský i Nesviňský, Kobylí, Klusák, Kravský, Kočkov, Kocour, Čubka, z cizokrajných je to Hroch (a hned Velký). A samozřejmě nechybí ani jména odvozená od ryb: Kaprov i Kapr, Kaprový, Karásek, Úhoří, Štičí i Rejštičí, Pstruží, kupodivu i Herinkovský.

Další pochází od stromů a další flóry, která se snad vyskytovala na hrázi či v okolí: Březový, Lípa, Lipový, Dubový, Dubný, Smrk, Smrkovec, Smrkový, Smrčků, Olšový, Olší, Ořechovský, Osika, Tis, Tisovák, Borský, Vrbový i Vrbinec, Jalovcový, ale také Sítinový, Konopný, Vrbinec, Rákosový, a dokonce i pohádkový Rákosník, Trávní, Luční a pak Senný, Chmelovský, Přesličkový, Heřmáněk, Jahoda, Květoňovský...

Jiný okruh tvoří názvy související s rybníkářstvem: Bašta, Čerpák, Krčín, Sádkový a Nad-sádkový, Nad Sádkami, Podsádcí, Stav a Stávek, Velké Stavidlo, Plodový, Tažný i Výtažník, Měrák, Chodec, Haltýř, Dvouhrázný, Obecní, Koryto, Žleb, Hluboký, Bezedno, Propast, ale i Bahnitý, Blato, Blatec, Blatečko, Hliněný, Hlinitý, Mělčina, Kaliště.

Nikoho nepřekvapí, že najdeme Mokrý rybník, ale že je také Suchý nebo Suchánek, či dokonce Sahara, Spálený a Požár? Také „moderní“ názvy jako Silniční, Tovární, Nádražní, Malý a Velký ústavní bychom asi nečekali.

Jiné názvy zachycují často již neexistující povolání jako Dráteník, Písař, Švec, Zahradník, Šenkýř, Krčmařík, Bačův, Hlásný, Kartáčník, Lesník, Myslivecký i Pytlácký, Krejčí i Tovaryš, Patejřka a další mizející slova Šlejferna, Pazderna, Motovidlo.

Těžko rozhodnout, zda se při pojmenování řídili jen tvarem rybníka, když čteme názvy jako Peřinka, Punčocha i Punčoška, Duchna, Prádlo, Knoflík, Řemínek, Nohavice (Velká i Malá), Klobouček, Kloboučnicků, Chobot, Mošnička, Nosovský, Klec.

Rozhodně lze ze jmen rybníků „postavit“ dům, kde je Jizba, Schod, Světlík, Pokoj či Malý Pokoj a v něm Stolec, Skříň, Truhlíčky, Police, V kolébce, Zrcadlo, Podlážka, Kuchyň či Kuchyňka a v ní také Kuchař, najde se i nějaké vybavení: Kalich, Malý kotelský, Miska, Rendlíček, Řešato.

Opominuto nebylo ani jídlo: Polívkův, Rohlík, Rohlíček i Houskův, Homolka, Jelito, Klobása, Paštický, Masáček, respektive jeho gargantuovské následky: Lačnov, Srkovec, Nadýmák, Nadýmač a Nadýmáček, až po Srálkovský a Kakalík, zastoupena je Malá Strana i Velká Strana, ale také Nesvačil, Hlad, Hladov, Nesyt, Hubenov...

Některá jména rybníků jsou opravdu pozoruhodná, za všechny alespoň: Stojespal, Sedmilhář, Potěšilek, Posměch i Posmíšek, Překvapil, Šalba, Tupý, Zimolejsek, milovnický židovských anekdot potěší Roubíček (chybí však pan Khon). Je tu Velebil i Plaček, Mrhal, Čekal i Pilný, Vylhal i Nezmar, Škaredý, Škarohled, Šilhavý, Pýchovec i Těšín, Nedovedlo i Potěšil, Vyplatil či Mozol, Vymyslík, Velká Outrata, Chválovec, Překvapil.

Opominut při výběru jmen nebyl ani rozličný stav: Křtěný, Nalezený, Velký i Malý Pannenský, Panic, Vdovec i Starý Vdovec, Sirotek, Matka, Stařeček, Bába, Babka, Babí, Svobodný, Ženich, Ženský.

A nakonec jsem si nechal vždy populární „černou kroniku“, na kterou si zjevně potrpěli i naši předci: Malý i Velký Bědný, Brložský, Hrozný, Hrubý, Chudý, Klec, Krvavý, Křivoš, Lačnov i Lačná, Lžín (Nový), Mordýř, Nadávky, Nalezený, Nemravný, Nepřízeň, Nerašov, Nesvorný, Neštěstí, Nuzov, Oběšenec, Oběšený, Podřezaný, Pohořelec, Požár, Proklatý, Puštěnec, Pýcha, Pytlák, Prchal, Skopaný, Skučák, Spurný, Strachovec, Strašný, Šalba, Šatlava i Šatlavy, Šibeničník, Šibeňák, Špitálek i Špitálský, Traviční, Travičník, našel se hned párek Utopenců, nepotěší jistě ani Velká Outrata, natož Vazebný, Vrah, Vražedný, Vydlobal, Vylhal, Výprask, Zármutek, Závist i Závistivý (Malý i Velký), Zlámánek, Zlo, Zhejral, Zmrhal, a už tehdy nejdříve přišla Zástava, aby dotyčný skončil jako Žebrák, Žebráček, Žebráček.

Tak Vám přeji hezké počtení a ať Vám kniha dobře slouží při toulkách!
František Honzák, šéfredaktor Libri

Seznam zkratek

Č	Čechy	PZ	přírodní zajímavost
č.	číslo	S	sever, severně, severní
čp.	číslo popisné	SČ	severní Čechy
ČR	Česká republika	SL	Slezsko
čs.	československý	SM	severní Morava
ha	hektary	STRČ	střední Čechy
CHKO	chráněná krajinná oblast	STRM	střední Morava
J	jih, jižně, jižní	sv.	svatý
JČ	jižní Čechy	SV	severovýchod, severovýchodně, severovýchodní
JM	jižní Morava	SVČ	severovýchodní Čechy
JV	jihovýchod, jihovýchodně, jihovýchodní	SVM	severovýchodní Morava
JVČ	jihovýchodní Čechy	SZ	severozápad, severozápadně, severozápadní
JVM	jihovýchodní Morava	SZČ	severozápadní Čechy
JZ	jihozápad, jihozápadně, jihozápadní	SZM	severozápadní Morava
JZČ	jihozápadní Čechy	tis.	tisíc
JZM	jihozápadní Morava	TP	technická památka
km	kilometr	tzv.	takzvaný, takzvaně
km ²	kilometr čtvereční	ÚN	údolní nádrž
M	Morava	UNESCO	Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
max.	maximální	V	východ, východně, východní
mil.	milion	VČ	východní Čechy
m	metr, metrů nad mořem	VM	východní Morava
m ³	metry kubické	Z	západ, západně, západní
NKP	národní kulturní památka	ZČ	západní Čechy
NPP	národní přírodní památka	ZM	západní Morava
NPR	národní přírodní rezervace	žel.	železniční
P.	Panna, Panny	↗	odkaz na heslo
PR	přírodní rezervace		

Encyklopedie vodních ploch

Adamovský rybník (8 ha) JČ mezi Ledenicemi a Petrovicemi, 4,5 km SV od Borovan na levém přítoku Zlaté stoky, Spolském potoce. Rybník s podlouhlým ostrůvkem přístupný po místních komunikacích má ze tří stran les, slouží k chovu ryb i jako přírodní koupaliště. Okolí: Velká Vlčná, Stávky (480 m), Bornice, Pláně (470 m); **rybníky** ↗ Výskok, Žabrkoč. Lokality: **Lednice** (2 114) kostel sv. Vavřince, kamenný pranýř.

Amerika, též Městský rybník (45 ha) ZČ u Klestu 2 km JZ od Františkových Lázní na náhonu Slatinského potoka v Chebské pánvi, je rybochovný. Rekreatanti mají vymezen prostor ke koupání, k dispozici je půjčovna loděk, tábořit lze v autokempu Jadran. Plocha tvaru ptačí hlavy s dlouhou zátokou (900 m) má uprostřed velký zarostlý koberec. Podél S břehu vede silnice Lužná – Františkovy Lázně. Okolí: Pod Floridou, Slatina, PZ Amerika, Komorní Hůrka (503 m); **rybníky** Miska, Horní, Ptačí, Říční, Klára, ÚN ↗ Skalka. Lokality: **Františkovy Lázně** (5 184) léčba nemocí ženských, ústrojí oběhového a pohybového, Společenský dům, pavilony: Louisina a Studeného pramene, Františkova pramene, Solného a Lučního pramene s kolonádou, kostel Povýšení sv. Kříže, evangelický kostel, pravoslavná cerkev sv. Olgy; lázeňský dům Zlatá studna, Císařské lázně, dvorana Glauberových pramenů, Balneologické muzeum; v okolí Antonínova výšina (485 m) s vyhlídkou, PR Hájek (Soos) – rašeliniště s bahenními sopkami, teplými prameny a zajímavou květenou, Komorní Hůrka (503 m) vyhaslá sopka, na jejímž svahu vyúsťuje štola.

Andělský rybník, též Dlouhý rybník (9 ha) ZČ u Tisové 6,2 km JV od Tachova na pravém přítoku Mže v Tachovské brázdě, je výtokový a rybochovný. Plocha tvaru lidské hlavy v otevřené krajině je poměrně zarostlá. Břehy s místním ozeleněním mají na J stromy, u V břehu vede silnice Tisová – Staré Sedliště. Okolí: Na Vrchu (525 m), U Rozcestí (518 m), PZ Tisovské rybníky, javor klen; **rybníky** Pijavka, Bezděkovský, ↗ Borský², Velký a Malý podvesný. Lokality: **Lhotka u Tisové**, zámeček, zachovány prostory se zrcadlovými klenbami a štukovou výzdobou. **Staré Sedliště** (996) kostel sv. Prokopa a Oldřicha. **Tisová** (459) kostel sv. Mikuláše s chórovou věží.

Anenský rybník (17 ha) ZČ v údolí osady Svatá Anna 1,7 km SZ od Plané na levém přítoku Hamerského potoka v Tachovské brázdě. Slouží k chovu ryb, je biologickou rezervací vodní květeny. Má travnatý břeh, písčité a bahnitě dno s pozvolným spádem do 5 m. Atypická plocha s jednou dlouhou zátokou má břehy s místním ozeleněním, na Z a J les; PR Anenské rybníky – hnízdiště racka chechtavého. Podél J břehu vede silnice Planá – Zadní Chodov. Okolí: Sv. Anna, židovský hřbitov, Rybárna; **rybníky** ↗ Labutí, Nový velký, Mlýnský, Výprask, Kučerův. Lokality: **Chodová Planá** (1 801) starý zámek, dvoukřídlý

patrový, nový zámek s anglickým parkem, kostel sv. Jana Křtitele; v okolí **rybník** ↗ Regent s loděnicí jachet, Lazurový vrch se zbytky štol, Dolní Kramolín s minerálním pramenem Ilsano. **Planá** (5 045) zámek s parkem; farní kostel Nanebevzetí P. Marie, kostel sv. Petra; rozhledna Bohušův vrch.

Baba (10 ha) JČ mezi Borovany a Hlubokou v Třeboňské pánvi na pravém přítoku Stropnice, je rybochovný, napájen Chrastským a Vrcovským potokem. Má travnatý břeh, ze dvou stran jsou písčité pláže, hlinitopísčité dno s mírným spádem má hloubku do 2 m. Trojúhelníková plocha má břehy s místním ozeleněním, na S je malý lesík, na J vede žel. trať. Okolí: Na Loučkách, Pod Pláněmi (470 m), Padělky, Nový Dvůr, Kuchyňka; **rybníky** ↗ Bašta, Krčín, Výkotná, Linda. Lokality: **Borovany** (3 312) probošství augustiniánů kanovníků, trojkřídlý patrový zámek, kostel Navštívení P. Marie; Pohraniční skanzen. **Trocnov**, památník Jana Žižky (NKP).

Babín (11 ha) ZM u Budče 3,7 km JZ od Žďáru nad Sázavou na Oslavě, je rybochovný a slouží jako ochranná stanice CHKO Žďárské vrchy. Břehy s místním ozeleněním, při V břehu je podlouhlý ostrůvek. Okolí: Babín, Hamerský kopec (593 m), Kopeček (599 m), Zadní Holetín; **rybníky** ↗ Matějovský, Šramový, Obecní. Lokality: **Žďár nad Sázavou** viz Bránský.

Babylón (13 ha) ZČ v rekreačním středisku Babylon na Trhanovském potoce 5,8 km JZ od Domažlic, slouží k chovu ryb a odběrům vody. Má travnatý břeh, písčitou pláž i dno s pozvolným spádem, vymezen prostor pro neplavce. Je využíván ke koupání, plachtění, veslování i windsurfingu. K dispozici je půjčovna loděk, autokemp i ubytování v chatkách. Plocha tvaru číslice 1 má břehy porostlé stromy, na J je v kontaktu s domovní zástavbou. Při Z břehu vede silnice Draženov – Horní Folmava. Okolí: Pila, Baščírna, U Šandu, Na Štejfu, Na Pohodnici, U Honesy, Na Hlavě (533 m), PZ Sokolova vyhlídka, Louka u Šnajberského rybníka; **rybníky** ↗ Černý¹, Zelenovský, Strakovský, Šnejberský, Velký, Hadrovec; náhon Teplé Bystřice. Lokality: **Domažlice** viz Smolovský rybník.

Barachovec (11 ha) JČ u Nových Kestřan 8,6 km V od Strakonice na Vítkovském potoce, levém přítoku Otavy, je průtočný. Obdélná plocha má 4 různě velké zátoky. Břehy s místním ozeleněním mají při V straně les. Okolí: Horný (420 m), Poledník, PZ a **rybník** ↗ Velký potočný, a dále ↗ Velký vítkovský, Novokeštránský. Lokality: **Dobev** (730) koncem 18. století vybudováno 36 domů pro plavce vorů a dřevaře (Nová Dobev); v okolí rozhledna Velký Kamýk (531 m). **Štěkeň** (913) čtyřkřídlý zámek, kostel sv. Mikuláše, hřbitov s kostnicí, zámecký park; v okolí Sudoměř, Strakonice.

Barbora (11 ha) SZČ na V okraji Duchcova v Mostecké pánvi. Rybník je neprůtočný, téměř celý obklopen domovní zástavbou a chatovými osadami. Plocha s malým zarostlým ostrůvkem má břehy s místním ozeleněním, které jsou na J lemovány silnicí Duchcov –

Želénky. Okolí: Křinec (241 m); **rybníky** Malá Barbora, Leontýna, Vinduška, ÚN ↗Všechlapy. Lokality: **Duchcov-město** (8 913) kostel Zvěstování P. Marie, hřbitovní kostel sv. Barbory, evangelický kostel s farou, památník katastrofy na dole Döllinger; v okolí rekreační oblast Leontina, hrad Osek, Teplice, Dubí. **Duchcov-zámek** – barokní komplex po úpravách: čestný dvůr, zámecká obrazárna, Casanova zde napsal paměti, zámecká zahrada; do zámku a parku je bezbariérový přístup.

Barnovská, též Vodní nádrž Barnov (21 ha) SM u Hadinky 7,5 km JV od Budišova nad Budišovkou v Nízkém Jeseníku ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá, leží na řece Odře. Téměř ze všech stran je obklopena lesem. Okolí: U Hadinky, Častochovské kamenné moře, Olověný vrch (616 m). Lokality: **Staré Oldřůvky**, kostel Navštívení P. Marie s 3 kaplemi v okolí; břidlicový důl. **Budišov nad Budišovkou** (3 149) barokní kostel Nanebevzetí P. Marie.

Bartošovické rybníky (121 ha) SM mezi Pustějovem a Bartošovicemi 3,6 km JZ od Studénky na pravém přítoku náhonu Odry v CHKO Poodří. Větší plochu má Dolní bartošovický (74 ha), menší je Horní bartošovický (47 ha), oba slouží především k chovu ryb; je tu vzácná vodní květena. Plocha Dolního rybníka se 4 ostrůvky má břehy s místním ozeleněním, na SV je v kontaktu s domovní zástavbou. Horní rybník má na hladině 3 dlouhé a několik menších ostrůvků, břehy jsou porostlé stromy, na J je les. Okolí: PZ Koryta, Kotvice, Bartošovický luh, Pusté nivy (242 m), Bartošovický kopec (277 m); **rybníky** ↗Kačák, ↗Kotvice, ↗Nový¹⁶. Lokality: **Bartošovice** (1 606) dvoukřídlý třípatrový zámek; z kostela sv. Ondřeje se zachovala věž; PZ Sedlnické sněženky; stanice dravců. **Nová Horka** (334) zámek je patrová trojkřídlá budova, pozoruhodná sala terrena, kaple.

Baška ÚN (32 ha) SL 3 km JV od Frýdku-Místku na Baštici, pravém přítoku Ostravice, v Podbeskydské pahorkatině (od roku 1963). Zemní hráz je vysoká 8,5 m, délka v koruně 962 m. Plocha s 1 ostrůvkem, hloubka až 7,8 m, objem 0,04 mil. m³ a délka vzdutí je 1 km. Slouží k dodávce vody pro průmysl, rekreačně ke koupání, veslování, plachtění, windsurfingu a ke sportovnímu rybolovu. Tábořiště je na V straně nádrže, k dispozici je půjčovna loděk. Nádrž je plochá a mělká, má travnatý břeh, břehy porostlé stromy mají na V les, na Z jsou chatové osady a domovní zástavba. Okolí: Kvíčalka, Za Příčnicí, Hůrky (342 m), PZ Profil Morávky; **rybník ÚN** ↗Olešná. Lokality: **Baška** (3 176) tábořiště u přehrady. **Frýdek-Místek-město** (63 808) kostel sv. Jana Křtitele, hřbitovní kostel sv. Jošta, poutní kostel P. Marie, evangelický kostel, farní kostel v Místku, Muzeum Beskydy. **Frýdek-Místek-zámek** – komplex budov kolem dvou nádvoří rozšířený do čtyřkřídlé podoby, pětipatrová hranolová věž, arkády, Rytířský sál se znaky slezské šlechty; do přízemí je bezbariérový přístup.

Bašta¹ (7 ha) JČ 1,5 km V od Borovan na pravém přítoku Stropnice v Třeboňské pánvi. Plocha tvaru pyramidy má břehy s místním ozeleněním, na S a J jsou lesíky, je rybochovný.

Okolí: Vlčinec, Borovanský les, Paškův Mlýn, Borovanský vrch (514 m), PZ Žemlička, Brouskův mlýn; **rybníky** Výkotná, Linda, Krčín, Cilíř, Nádrž, Horní a Dolní Rohožný, Duchna, Šejkovec. Lokality: **Borovany** (3 312) proboštsví augustiniánů kanovníků, trojkřídlý patrový zámek, kostel Navštívení P. Marie; Pohraniční skanzen. **Trocnov**, památník Jana Žižky (NKP).

Bašta² (8 ha) JZČ u Čichtic 2,5 km JV od Bavorova na pravém přítoku Blanice v Šumavském podhůří. Plocha má tvar palcové rukavice a břehy porostlé stromy, Z břeh je v kontaktu s domovní zástavbou. Rybník je výtokový. Okolí: Nový Dvůr, židovský hřbitov, Hnojnice (544 m), Čichtický les; **rybníky** Lhotovský, ↗ Hluboký¹. Lokality: **Blanice**, kostel sv. Jiljí; v okolí Bavorov, zříceniny hradu Helfenburk.

Baštovec (7 ha) JČ 2,3 km SZ od Nových Hradů na levém přítoku Stropnice v Novohradském podhůří. Plocha tvaru širočiny je obklopena hrázi dalšími rybníky, místy stromy. Okolí: chata Janovka, Svaryšov s rozhledem, chlum Výhledy (548 m), Žárský les; **rybníky** ↗ Kachní², Velebil, Oborský, Horní a Dolní karolinský. Lokality: **Nové Hradyměsto** (2 649) kostel sv. Petra a Pavla; v okolí PR Terčino údolí – lesní park se smíšenými porosty ve stáří 150–200 let s romantickými stavbami v údolí Stropnice, PR Červené blato (267 ha) – rašeliniště se vzácnými, až 250 let starými porosty borovice blatky, Novohradská klauza – vodní stoka k plavení dříví, Cuknštejn. **Nové Hrady-hrad a zámek** – z hradu se zachovala hranolová věž; patrový zámek – objekt uprostřed anglického parku je dominantou obce; brána s alegorickými plastikami *Léta a Podzimu*, hlavní sál je nejvýznamnější prostora zámku; v parku domácí i cizokrajné dřeviny, jehličnany a listnáče, zahradní pavilon.

Bažantí rybník (15 ha) SM u Jistebníku 4,7 km SV od Studénky na kanálu řeky Odry v CHKO Poodří, je průtočný a rybochovný. Plocha s malým ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Okolí: Bezručova osada, Rybníky, Dřevěný Mlýn, PZ Rákosina; **rybníky** Průtočný, ↗ Sítinový, ↗ Starý, Bezruč (↗ Prostřední¹). Lokality: **Jistebník** (1 467) farní kostel sv. Petra a Pavla. **Stará Ves nad Ondřejnicí** (2 395) kostel sv. Jana Křtitele, dvoupatrový čtyřkřídlý arkádový zámek, hranolová věž s dřevěným ochozem.

Bažantnice (15 ha) JM mezi Mutěnicemi a Jarohněvicemi Z od Hodonína na Kyjovce v Dolnomoravském úvalu. Plocha tvaru obdélníku má Z břeh, vedle kterého se nachází železnice, porostlé stromy, jinde je místní ozelenění. Okolí: Bažantnice, Zlodějská alej, Nová Hajdová, bývalý důl 1. máj, vinné sklepy; **rybníky** ↗ Jarohněvický, Mlynářka, Hejdovský, ↗ Srálkovský. Lokality: **Mutěnice** viz Srálkovský.

Bečický rybník (8 ha) JČ u Bečic 6,1 km V od Týna nad Vltavou na Židově strouze v Tábořské pahorkatině, je průtočný a rybochovný. Plocha tvaru ležící postavy má u hráze na S straně les, jinde místní ozelenění. Při V břehu vede silnice Bečice – Břežnice. Okolí:

Dobšice, Hviždalka, Silovice, Čenkov u Bechyně; **rybník** ↗ Žimutický. Lokality: **Týn nad Vltavou** (6 831) dvoupatrový arcibiskupský zámek, kostel sv. Jakuba Většího, hřbitovní kostel sv. Víta; otáčivé hlediště; v okolí kanoistická loďnice.

Bedřichov ÚN (42 ha) SČ 6,4 km SV od Liberce na Černé Nise v CHKO Jizerské hory (od 1906). Tížiň zděná hráz je vysoká 23 m s délkou v koruně 340 m. Bahnité dno má hloubku až 14,6 m, objem 0,04 mil. m³, délka vzdutí je 1 km. Patří mezi korytovité nádrže, využívána je zejména pro hydroenergetiku (z nádrže vede přivaděč na vodní elektrárnu v Rudolfově). Slouží i k ochraně před velkými vodami, ke sportovnímu rybolovu i pro rekreaci. Okolí: Milíř (835 m), křiže – Stammelův, D. Spinové, Gregorův, pomníky – Johneho, Šámalův, Melzerův, U Buku, Krabice, Olivetská hora (886 m), PZ Klikvová louka, Nová louka, Jizerskohorské bučiny, Ptačí kupy; **rybník** ÚN ↗ Josefův důl. Lokality: **Bedřichov** (184) oblatní dům Horské služby; rozhledna Královka (859 m); v okolí Liberec; Jizera (1 122 m).

Bělohůrecký rybník (54 ha) JČ mezi Chvalešovicemi a Bílou Hůrkou 7,2 km JV od Protivína na Bílém potoce v Českobudějovické pánvi. Slouží k chovu ryb i jako zásobárna pitné vody. Rozeklaná plocha s 1 ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleňením. Kolem S břehu vede silnice Temelín – Čičenice, u J břehu je silnice Protivín – Dříteň. Okolí: Sv. Václav, Nuzová (436 m); **rybníky** ↗ Plaček, ↗ Dvořák, Čekal, ↗ Podhorský, Cihelna, Pustý, Kozlovka. Lokality: **Bílá Hůrka**, kostel sv. Štěpána. **Chvalešovice**, část Temelína, nad rybníkem je jedna z nejcenějších jihočeských tvrzí – patrová budova obdélníkového půdorysu, na čelní straně členěná 3 vysokými štíty se zbytky sgrafit.

Bendík (7 ha) JČ u Hlincové Hory 5,7 km V od Českých Budějovic na pravém přítoku Vltavy v Třeboňské pánvi, je průtočný a rybochovný. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním, na SZ je menší lesík. Nedaleko S břehu vede silnice Rudolfovo – Zvíkov. Okolí: Vyhličky, Jednota, U Kazu (548 m), Zadní Klíny (539 m), Děkan; **rybníky** ↗ Mrhal, Nosovský, Bahnitý, Čekal. Lokality: **Rudolfovo** (2 303) trojloďní luteránský kostel sv. Víta; zámek Rudolfovo z 16. století byl využíván pro vojenské účely; zámek Lustenek z 16. století se zbytky renesančních sgrafit; v okolí Dlouhý vrch (550 m) s výhledem a možností závěsného létání.

Beranov (11 ha) JČ u Čakova 8,8 km Z od Českých Budějovic na levém přítoku Dehtářského potoka v Českobudějovické pánvi, slouží k chovu ryb. Plocha tvaru karafy s 1 ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním a S břeh kopíruje silnici Dubné – Záboreň, začíná zde i velký lesní komplex. Okolí: Podvrážský Mlýn, Vráže (480 m), Mezi Palouky, Šlachty; **rybníky** Podvrážský, Nechvil, Březový, Podvesný, Dlouhý u Čakova. Lokality: **Čakov** (192) kostel sv. Linharta; v okolí vesnice Holašovice (památko UNESCO).

Betlémský rybník (29 ha) ZČ u Mrázova 2,1 km JZ od Teplé na řece Teplá, má travnatý a písčité břeh, písčité dno. Slouží hlavně k rekreačním účelům. Provozovat se zde dá téměř vše od koupání, plachtění i veslování. K zařízení patří autokemp i ubytování v chatkách. Plocha tvaru vypuštěného džina s 1 ostrůvkem má břehy s místním ozeleněním. Na Z a J je les, nedaleko S břehu vede silnice Klášter – Závíšín, na JZ je silnice Mrázov – Křepkovičky. Okolí: U Křížku (689 m), Betlém, Betlémský les, Sv. Vojtěch, Beranovský vrch (739 m); **rybníky** Malá Pírka, Sv. Vojtěch, Nadváclavský, Václavský, Pivovarský, ↗ Starý?, ÚN ↗ Podhora. Lokality: **Teplá** (2 924) kostel sv. Jiljí, osmiboký špitální kostel Nejsvětější Trojice, oválná kaple sv. Kříže, Bolestné Matky Boží a apoštola Ondřeje, kostel Zvěstování P. Marie; klášter Premonstrátů v Teplé; v okolí Podhorní vrch (847 m), Služetín.

Bezděkov¹ (7 ha) STRČ u Vernýřova 6,4 km JV od Uhlířských Janovic na levém přítoku Vrchlice v Hornosázavské pahorkatině. Plocha vpravo od silnice Uhlířské Janovice – Zbraslavice má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním, na JZ začíná velký lesní komplex. Okolí: Kukle, Hradecký les, Malý Rápošov (516 m), Švábínovský les; **rybníky** Krsovický, Švábina, Olšínský. Lokality: **Svatý Jan t. Krsovice**, kostel sv. Jana Křtitele, dřevěná zvonce. **Žandov**, roubený špýchar.

Bezděkov² (15 ha) JM mezi Valečí a Dalešicemi na Olešné v Jevišovické pahorkatině, je průtočný. Oválná plocha má břehy s místním ozeleněním, při Z břehu vede silnice Rouchovany – Třebíč. Okolí: Mariany, Záhumenice (447 m), Čalonic; **rybníky** Velký a Malý pivovarský, zavlažovací nádrž III., ÚN ↗ Dalešice. Lokality: **Dalešice** (520) kostel sv. Petra a Pavla, zámek – čtyřkřídlá patrová budova s čestným dvorem, centrální kaple sv. Kříže, vyhlídková terasa u hlavní hráze ÚN s výhledem na horní (Dalešické) i dolní (Mohelenské přehradní jezero), v okolí zřícenina hradu Holoubek, Mohelenská hadovcová step, Dukovany, vyhlídková věž Babylon na Zeleném kopci (491 m). **Valeč** (587) renesanční zámek, kostel Povýšení sv. Kříže.

Bezdrav ÚN (394 ha) JČ u Zlivi 6,6 km SZ od Českých Budějovic na Bezdravském potoce v Českobudějovické pánvi (od 16. století). Zemní hráz vysoká 7,8 m s délkou v koruně 400 m má objem 5,627 mil. m³, délka vzduší 4,4 km, hloubka až 7 m. Využívá se hlavně k chovu ryb, pro odběr elektrárny Mydlovary, ke koupání, plachtění a windsurfingu. Má travnaté břehy, písčitou pláž, dno s pozvolným spádem a průměrnou hloubkou 1,5 m. K dispozici je půjčovna loděk, autokemp i ubytovna. Prostor pro neplavce je vymezen. Plocha tvaru čínského draka se 2 malými ostrůvky a velkým zarostlým Králíčím poloostrovem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Podél S břehu vede silnice Zliv – Hluboká nad Vltavou. Okolí: Křese, Na Výšinách, Bezdravská bašta, Borek, Vondrov, Na Zuntech; **rybníky** ↗ Munický, ↗ Zlivský, ↗ Bezdrávka, Přední a ↗ Zadní Topole, Nadýmáček, Malý Bezdrav, Uran. Lokality: **Hluboká nad Vltavou-město** (4 277) kostel sv. Jana Nepomuckého; v okolí lovecký zámek Ohrada, obory s vysokou a černou zvěří, Baba – hradiště kultury knovízské, zřícenina Hrádku, chatový tábor Bezdrav, autokemp

Křivonoska. **Hluboká nad Vltavou-zámek** – raně gotický hrad přestavěn v 16. století na zámek, nejprve v renesančním, poté barokním slohu. Současnou podobu zámku přinesla romantická přestavba z let 1841–71 ve stylu windsorské gotiky. Zámku dominuje vysoká věž, vzhled zvyšují různé arkýře, ochozy, cimbuří, střílny, chrliče aj., nová jízďárna, kočárovna, stáje, litinový skleník, zámeček Stöckel, anglický zámecký park; do zámku a parku je bezbariérový přístup.

Bezdrůvka (10 ha) JČ 1,5 km Z od Munic na levém přítoku Bezdrevského potoka v Českokobudějovické pánvi, slouží k chovu ryb. Trojúhelníková plocha má na Z a V straně stromy, podél S břehu vede silnice Zliv – Municode. Okolí: Zliv, Na Zuntech; **rybníky** ↗ Bezdrev, Přední a ↘ Zadní Topole. Lokality: **Hluboká nad Vltavou** viz Bezdrev.

Bezedno (8 ha) SL u Dolního Benešova 4,8 km SZ od Hlučína na přítoku Opavy v Opavské pahorkatině, slouží k chovu ryb. Na ploše tvaru dětské botičky se břehy porostlými stromy je vidět celkem 5 ostrůvků. Na J straně rybníka, která je téměř v kontaktu s domovní zástavbou, je les a žel. trať. Okolí: Bor, Velký Dvůr; **rybníky** ↗ Rakovec, ↗ Bobrov, Chobot, ↗ Přehyně, ÚN ↗ Nezmar. Lokality: **Bohuslavice** (1 555) kostel Nejsvětější Trojice. **Dolní Benešov** (4 268) zámek, benediktinský kostel sv. Martina. **Hlučín** (14 195) kostel sv. Jana Křtitele, hradby městského opevnění, zámek, který vznikl přestavbou gotické tvrze.

Biřička (8 ha) VČ u Roudničky 4,1 km J od Hradce Králové na Biřičce ve Východolabské tabuli, je průtočný, slouží vodohospodářským účelům. Podlouhlá plocha (0,3 km) má břehy s místní vegetací. Podél Z břehu vede Viničná ulice do obce Třebeš, S a J břeh jsou v kontaktu s domovní zástavbou. Okolí: Datlík, Kopec sv. Jana (277 m), PZ Roudnička, U Císařské studánky; **rybníky** Cikán, Datlík. Lokality: **Nový Hradec Králové**, kostel sv. Antonína poustevníka; hvězdárna a planetárium. **Vysoká nad Labem** (821) kostel sv. Jana Husa.

Bisingrovský rybník (8 ha) JČ u Čimelic 5,2 km SV od Mirotic na levém přítoku Skalice v Blatenské pahorkatině, je rybochovný. Plocha podoby psí hlavy má břehy porostlé stromy, J břeh je od sousedního **rybníka** Stejskal¹ oddělen pouze hrází. Okolí: Na Pohodnici, žel. zastávka Čimelice, PZ Kopáčovská; **rybníky** Zástava, ↗ Nerestec. Lokality: **Čimelice** viz Stejskal¹.

Biskupský rybník (17 ha) JČ u Biskupského Dvora 4,8 km SZ od Kardašovy Řečice na pravém přítoku Lužnice v Třeboňské pánvi, slouží k chovu ryb. Břehy jsou porostlé stromy i místním ozeleněním, na JZ je les. Okolí: Strážka (499 m), U Vencláků, V Padělkách, Stařec (467 m), Fejralka; **rybníky** Nový, Racman, ↗ Závěský, Ladůvek, Nový Lžín, Mlýnský. Lokality: **Lžín** (105) patrový zámek z 2. poloviny 19. století.